

Inhoud

Samenvatting

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

1.2 Doelstelling

1.3 Afbakening

1.4 Leeswijzer

2 Aanpak

2.1 Bevindingen

2.2 Aandachtspunt

3 Waarborgen inventarisatie en toetsing

3.1 Bevindingen

4 Waarborgen rectificeren of wissen

5 Totstandkoming rapportage

5.1 Bevindingen

5.2 Aandachtspunt

6 Lessons learned

7 Verantwoording onderzoek

8 Ondertekening

9 Bijlage: managementreactie

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Onderzoeksrapport Uitvoering Motie#21

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Uitgebracht aan:

CIO Rijk

Datum:

4 november 2024

Kenmerk:

2024-0000516256

Inhoud

[Samenvatting](#)

1 [Inleiding](#)

1.1 [Aanleiding](#)

1.2 [Doelstelling](#)

1.3 [Afbakening](#)

1.4 [Leeswijzer](#)

2 [Aanpak](#)

2.1 [Bevindingen](#)

2.2 [Aandachtspunt](#)

3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)

3.1 [Bevindingen](#)

4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)

5 [Totstandkoming rapportage](#)

5.1 [Bevindingen](#)

5.2 [Aandachtspunt](#)

6 [Lessons learned](#)

7 [Verantwoording onderzoek](#)

8 [Ondertekening](#)

9 [Bijlage: managementreactie](#)

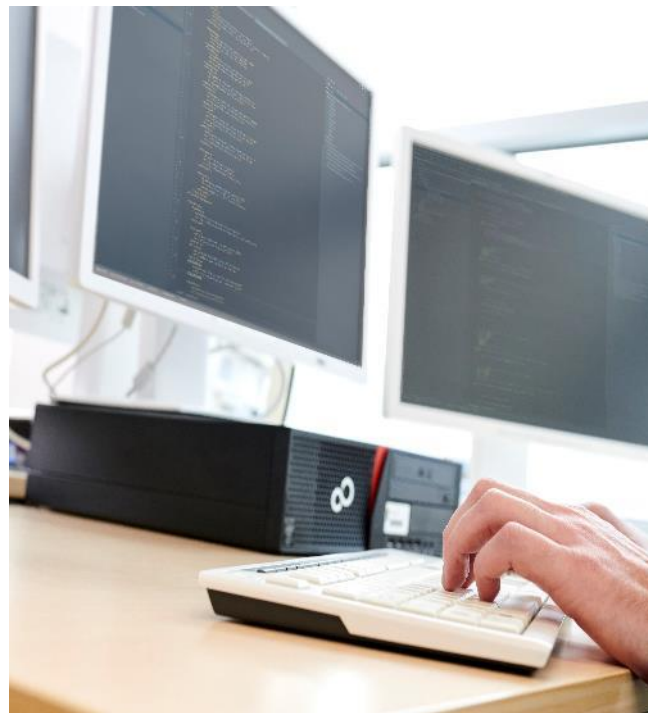
Samenvatting

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft opvolging gegeven aan Motie#21 door op departementaal niveau een inventarisatie en toetsing te coördineren. Meer specifiek is middels een actieve zoektocht geïnventariseerd bij het kerndepartement, uitvoeringsorganisaties (inclusief agentschappen) en Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's) waar afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt. Aanvullend zijn door BZK twee stichtingen betrokken bij de uitvoering. BZK heeft meerdere waarborgen ingericht bijdragend aan de volledigheid en accuraatheid van deze inventarisatie en toetsing.

Uit dit onderzoek volgen enkele aandachtspunten ten aanzien van de volledigheid en accuraatheid van de uitgevoerde inventarisatie en toetsing.

Aandachtspunten

- **De definitie van 'afkomstgerelateerde gegevens' is na de start van de inventarisatie uitgebreid.** Hoewel het projectteam de contactpersonen van de verschillende onderdelen hierover heeft gecontacteerd, zijn de BZK-onderdelen mogelijk uitgegaan van de eerste definitie bij het uitvoeren van de inventarisatie.
- **De definitie van afkomstgerelateerde gegevens in het rapport van BZK is nauwer geformuleerd dan de bredere definitie zoals gecommuniceerd naar de BZK-onderdelen.** Hierdoor hadden betrokkenen mogelijk een ander beeld van de definitie dan opgenomen in het rapport.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Afbakening
- 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
- 2.1 Bevindingen
- 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
- 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
- 5.1 Bevindingen
- 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en opdrachtgever

In het debat van 19 januari 2021 over het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire Ondervragings-commissie Kinderopvangtoeslag is bij motie van het lid Marijnissen (SP) c.s. verzocht om 'voor 1 maart 2021 een voorstel te doen hoe overal binnen overheidsinstellingen vervuilde data, risicomodellen en het gebruik van nationaliteit worden opgeruimd'. Uitvoering van deze motie vond plaats met inachtneming van het verzoek van lid Klaver (GroenLinks) c.s. om hierbij niet alleen te kijken naar nationaliteit, maar ook naar etniciteit en geboorteplaats (hierna te noemen Motie#21). De staatssecretaris van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft in april 2021 de Kamer een voorstel gestuurd voor de uitvoering van Motie#21. Vervolgens heeft elk departement een plan van aanpak en planning opgesteld. De resultaten van de inventarisatie en toets van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren zijn door de ministeries met de Kamer gedeeld.

De Auditdienst Rijk (ADR) is door de Chief Information Officer (CIO) Rijk gevraagd een externe toets uit te voeren naar de kwaliteit van de uitvoering van Motie#21.

1.2. Doelstelling en onderzoeksvragen

De doelstelling van het onderzoek is om de opdrachtgever inzicht te bieden in hoe de departementen de kwaliteit van de uitvoering van Motie#21 en de uitkomsten in de rapportage procesmatig hebben geborgd, teneinde de departementen in staat te stellen de Kamer daarover te informeren en te bepalen of in de uitvoering en rapportage aanvullingen en/of bijstellingen nodig zijn.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Hoe hebben de departementen de accuraat- en volledigheid van de uitvoering van Motie#21 en de uitkomsten in de rapportage procesmatig geborgd?

De volgende deelvragen zijn geformuleerd:

1. Welke aanpak, uitgangspunten en definitie(s) van afkomstgerelateerde persoonsgegevens en risicomodellen zijn geformuleerd?
2. Welke waarborgen zijn tijdens de uitvoering getroffen voor een accurate en volledige inventarisatie van de gebruikte afkomstgerelateerde persoonsgegevens in risicomodellen en andere gegevensverwerkingen?
3. Welke waarborgen zijn tijdens de uitvoering getroffen voor een accurate en volledige toets op onrechtmatig en oneigenlijk gebruik van de geïnventariseerde afkomstgerelateerde persoonsgegevens in risicomodellen en andere gegevensverwerkingen?
4. Welke waarborgen zijn tijdens de uitvoering getroffen voor het accuraat en volledig rectificeren of wissen van afkomstgerelateerde persoonsgegevens die als onrechtmatig of oneigenlijk zijn beoordeeld?
5. Hoe zijn de uitkomsten van de drie processtappen verwerkt in de rapportages?
6. Wat zijn de lessons learned en eventuele verbetermogelijkheden bij de uitvoering van Motie#21?

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Afbakening
- 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
- 2.1 Bevindingen
- 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
- 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
- 5.1 Bevindingen
- 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

1.3 Afbakening

Het onderzoek richt zich op de drie onderliggende processtappen van de uitvoering zoals beschreven in het voorstel: de inventarisatie en toets van het gebruik van afkomstgerelateerde persoonsgegevens in risicomodellen en andere gegevensverwerkingen en het rectificeren of wissen van persoonsgegevens wanneer onrechtmatig oneigenlijk gebruik blijkt uit de toets. Dit omvat ook het waar nodig informeren van betrokkenen.

De uitvoering van de motie bevat niet alleen het gebruik van afkomstgerelateerde persoonsgegevens als indicator in risicomodellen, maar ook het gebruik hiervan in gegevensverwerkingen in het algemeen. Gegevens over iemands nationaliteit kunnen bijvoorbeeld opgeslagen zijn (gegevensverwerking), maar geen indicator zijn van een risicomodel. Beide soorten gebruik worden in het onderzoek meegenomen.

Het ADR-onderzoek concentreert zich specifiek op de procesmatige waarborgen die zijn getroffen bij de uitvoering van Motie#21. De ADR doet geen inhoudelijk onderzoek naar de mate van accuraatheid en volledigheid van de departementale inventarisatie, toets en rectificatie en het wissen zelf, middels bijvoorbeeld data-analyses in systemen en processen. Daarnaast is niet onderzocht of ook uitvoering is gegeven aan het rectificeren of wissen van indirecte verwerkingen welke kunnen leiden tot *indirecte* discriminatie

Voor elk departement in scope van het onderzoek stellen we een deelrapport op. Dit deelrapport geeft inzicht in de wijze waarop BZK uitvoering aan de motie heeft gegeven. De verschillende deelrapporten zullen uiteindelijk input vormen voor een rode dradenrapportage.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de aanpak van BZK voor het uitvoeren van Motie#21. Vervolgens lichten we in hoofdstuk 3 de waarborgen toe die zijn getroffen voor een volledige en accurate inventarisatie en toets. In hoofdstuk 4 lichten we toe dat het proces van rectificeren of wissen niet van toepassing is voor BZK. Het totstandkomingsproces van de rapportage beschrijven we in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 omvat de lessons learned zoals aangedragen door BZK en hoofdstuk 7 betreft een verantwoording van dit onderzoek.

Inhoud

[Samenvatting](#)

1 [Inleiding](#)

1.1 [Aanleiding](#)

1.2 [Doelstelling](#)

1.3 [Afbakening](#)

1.4 [Leeswijzer](#)

2 [Aanpak](#)

2.1 [Bevindingen](#)

2.2 [Aandachtspunt](#)

3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)

3.1 [Bevindingen](#)

4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)

5 [Totstandkoming rapportage](#)

5.1 [Bevindingen](#)

5.2 [Aandachtspunt](#)

6 [Lessons learned](#)

7 [Verantwoording onderzoek](#)

8 [Ondertekening](#)

9 [Bijlage: managementreactie](#)

2. Aanpak

In dit hoofdstuk gaan wij in op de eerste deelvraag: “*Welke aanpak, uitgangspunten en definitie(s) van afkomst-gerelateerde persoonsgegevens en risicomodellen zijn geformuleerd?*”. Deze deelvraag hebben wij onderzocht aan de hand van een aantal aspecten.

Gevolgte aanpak

Betrokkenen en hun rollen

Doelstelling

Gehanteerde definities

Bereik van het departementale onderzoek

We beschrijven eerst feitelijk en samenvattend wat bij BZK was georganiseerd voor de uitvoering van Motie#21.

Vervolgens geven we een aandachtspunten mee volgend uit onze analyse.

Inhoud

Samenvatting

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

2.1 Bevindingen inzake de aanpak bij BZK

Gevolgte aanpak

In de Kamerbrief van de Staatssecretaris van BZK van 8 april 2021 werd geadviseerd de inventarisatie van afkomstgerelateerde verwerkingen uit te voeren langs drie sporen:

- Een juridische analyse van relevante wet- en regelgeving op het beleidsterrein (spoor 1);
- Op grond van de juridische analyse een doorlichting van de verwerkingsregisters van persoonsgegevens (spoor 2);
- Een actieve zoektocht om binnen de eigen organisatie, processen en systemen in kaart te brengen waar deze indicatoren in risicomodellen worden gebruikt (spoor 3).

Uit het onderzoek volgt dat BZK heeft ingezet op het derde spoor. Het projectteam Motie#21 van BZK heeft aan alle in scope vallende BZK-onderdelen gevraagd informatie aan te leveren over processen waar met afkomstgerelateerde gegevens wordt gewerkt. Vanuit het project is daartoe een invulblad opgesteld om de informatie op gestructureerde wijze te kunnen ontvangen voor verdere verwerking. Uit het onderzoek volgt dat de BZK-onderdelen vanuit CIO BZK en het projectteam hierover vooraf zijn geïnformeerd via het I-beraad, het privacy officers netwerk en het BZK privacy-overleg.

In oktober 2021 heeft het projectteam via CIO BZK de uitvraag voor de inventarisatie uitgezet bij alle BZK-onderdelen. Aanvullend is de uitvraag in januari 2022 uitgezet bij twee stichtingen. Het projectteam heeft contact opgenomen met de contactpersonen van de verschillende

BZK-onderdelen om de uitvraag door te spreken.

Betrokkenen en hun rollen

De CIO BZK heeft een departementaal projectteam samengesteld om uitvoering te geven aan Motie#21. Het departementale project werd bemenst door medewerkers van CIO BZK en ondersteund door medewerkers van de directie Constitutionele Zaken en Wetgeving (CZW). Het projectteam heeft allereerst een plan van aanpak opgesteld.

In het plan van aanpak van BZK is opgenomen dat de staatssecretaris van BZK de Tweede Kamer informeert over de bevindingen. De CIO BZK was verantwoordelijk voor de coördinatie binnen BZK van het plan van aanpak van BZK. De directeuren van de betreffende BZK-onderdelen waren verantwoordelijk voor de inventarisatie binnen het eigen organisatieonderdeel.

Naast het projectteam en de CIO BZK waren de i-adviseurs en privacy officers betrokken als contactpersonen van de onderdelen. Bij een aantal onderdelen was de Chief Information Security Officer (CISO) aangewezen als contactpersoon, die ook de rol van privacy officer hadden. Het projectteam BZK stemde met deze functionarissen af wanneer nodig.

In de brief van de Staatssecretaris BZK is opgenomen dat het notificeren van slachtoffers en het rectificeren of wissen van gegevens de verantwoordelijkheid van de betrokken overheidsorganisaties zelf is.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

Conform de Kamerbrief van 21 oktober 2021 heeft het projectteam van BZK een plan van aanpak opgesteld. We beschrijven in het onderstaande drie relevante aspecten zoals beschreven in de plannen van aanpak.

Doelstelling

Conform de Kamerbrief van 21 oktober 2021 heeft het projectteam een plan van aanpak opgesteld. Uit het plan van aanpak volgt dat het projectteam van BZK zich richtte op *alle* processen waar afkomstgerelateerde gegevens worden verwerkt. Deze opdracht is breder dan de opdracht zoals geformuleerd in Motie#21, waarin staat dat departementen naar risicomodellen moeten kijken. Uit het plan van aanpak van BZK volgt de volgende doelstelling:

"1. Inventariseren, beoordelen en afhankelijk van die beoordeling beëindigen van (on)rechtmatig en/of oneigenlijk gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren in processen, systemen, risicomodellen, gegevensverwerkingen en koppelingen.

2. Wissen en rectificeren van de 'vervuilde data' en risicomodellen die uit de betrokken gegevensverwerkingen voortkomen en mogelijk met andere organisaties zijn gedeeld.

3. Indien van toepassing informeren van betrokkenen, conform de brief van 8 april 2021."

Gehanteerde definities

BZK definieerde afkomstgerelateerde gegevens in eerste instantie als "geboorteplaats/-land, etniciteit en nationaliteit". Volgens deze definitie werd in oktober 2021 de inventarisatie gestart. In augustus 2022 verzocht de CIO BZK aan alle onderdelen de aangeleverde informatie te herbevestigen. In deze uitvraag werd een bredere definitie gehanteerd en benadrukt de CIO de vraag zo ruim mogelijk te interpreteren, waarbij – onder andere – ook oog moet zijn voor "processen waar naar de letter geen afkomst wordt verwerkt maar die wel als zodanig door de buitenwereld geïnterpreteerd kunnen worden"

Toetsing omvatte bij BZK de begrippen rechtmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Met rechtmatigheid werd bedoeld op de objectieve rechtvaardigingsgrond van de verwerking (wettelijke grondslag). Proportionaliteit en subsidiariteit werden in de herbevestiging van augustus 2022 als volgt gedefinieerd:

"Proportionaliteit: staat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen in evenredige verhouding tot de verwerkingsdoeleinden?"

Subsidiariteit: kunnen de verwerkingsdoeleinden in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige wijze, worden verwezenlijkt?"

Inhoud

Samenvatting

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Bereik van het departementale onderzoek

Uit het plan van aanpak volgt welke BZK-onderdelen in scope zijn van het project bij BZK, namelijk het kerndepartement, de uitvoeringsorganisaties (inclusief de agentschappen) en de Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's) die vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK. Aanvullend heeft het project twee stichtingen meegenomen in de scope.

Bij bepaling van de scope is het projectteam uitgegaan van het organogram van BZK en een document waarin het zogenoemde satellietenstelsel BZK uiteengezet is. Bij de scopebepaling is gekozen voor het criterium "*organisaties waarvoor de minister van BZK naar de Kamer kan worden geroepen*".

Het project was voornemens de inventarisatie uit te voeren bij de volgende BZK-onderdelen:

- Kerndepartement BZK
- Rijksvastgoedbedrijf (RVB)
- Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR)
- P-Direkt
- Facilitair Management Haaglanden (FMH)
- Doc-Direkt
- SSC-ICT
- Logius
- Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG)
- Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD)
- Dienst Huurcommissie (DHC)
- Nationaal Coördinator Groningen (NCG)
- Huis voor Klokkenluiders (HvK)

- SSO CN
- Kadaster
- Kiesraad
- Stichting Visitatie Woningcorporaties NL (SVWN)
- Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (TloKB)

Uit het onderzoek volgt dat deze afbakening is overeengekomen met de afdeling Eigenaarsadvisering van Financieel Economische Zaken (FEZ) en CZW van BZK.

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

2.2 aandachtspunten inzake de aanpak bij BZK

Uit het onderzoek volgt met betrekking tot de aanpak van BZK één aandachtspunten ten aanzien van de volledigheid en accuraatheid van de uitvoering van Motie#21. Deze wordt in het onderstaande toegelicht.

Tussentijdse uitbreiding van definitie voor 'afkomstgerelateerde gegevens' kan onduidelijk zijn

De definitie van 'afkomstgerelateerde gegevens' is tussentijds uitgebreid. Hoewel het projectteam de contactpersonen van de verschillende onderdelen hierover heeft gecontacteerd, is het mogelijk dat BZK-onderdelen uit zijn gegaan van de eerste - minder brede - definitie bij het uitvoeren van de inventarisatie.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

3. Waarborgen voor de inventarisatie en toetsing

In dit hoofdstuk beschrijven we welke waarborgen BZK heeft getroffen voor een accurate en volledige inventarisatie (deelvraag 2) en voor een accurate en volledige toets (deelvraag 3). Voor zowel de inventarisatie als de toets hebben we de volgende aspecten onderzocht:

Monitoring van de inventarisatie en toetsing

Beoordeling van de inventarisatie en toetsing

Aanvullende waarborgen

We beschrijven feitelijk en samenvattend welke waarborgen BZK heeft ingericht voor een volledige, accurate inventarisatie en toetsing.

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

3.1 Bevindingen inzake de door BZK getroffen waarborgen voor de inventarisatie en toetsing

Monitoring van aangeleverde informatie

De uitkomst van de inventarisatie en de toetsing door de onderdelen zijn de ingevulde invulbladen van de BZK-onderdelen. Waar het gaat om de volledigheid van de inventarisatie heeft het projectteam erop toegezien dat alle relevante BZK-onderdelen zijn aangeschreven en ook hebben gereageerd. Hiervoor heeft het projectteam een monitoringsdocument opgesteld waarin alle BZK-onderdelen zijn opgenomen conform het plan van aanpak. Middels dit document kon het projectteam de voortgang van de inventarisatie en toetsing bewaken.

Beoordeling van inventarisatie

Het projectteam heeft beoordeeld of de BZK-onderdelen het invulblad hebben aangeleverd en volledig is ingevuld. Zo is beoordeeld of alle benodigde velden van het invulblad zijn ingevuld. Ook is voor elk ontvangen invulblad nagegaan of is voorzien in de aftekening door het verantwoordelijk management van het betreffende BZK-onderdeel. Uit het onderzoek blijkt dat vanuit het projectteam is gerappelleerd richting een onderdeel voor een akkoord van het verantwoordelijk management of voor het invullen van verplichte velden. Uit mailwisselingen blijkt daarnaast dat het projectteam de aangeleverde informatie kritisch beoordeelde, waaronder een plausibiliteitscheck. Een voorbeeld is dat een onderdeel in eerste instantie aangaf geen afkomst-gerelateerde indicatoren te verwerken, maar na overleg met het projectteam van inzicht veranderde.

Beoordeling van toetsing

Aan de BZK-onderdelen is gevraagd zelf een toets uit te voeren op de rechtmatigheid en oneigenlijk gebruik van verwerkingen van afkomstgerelateerde gegevens. Dit was ook een onderdeel van het invulblad. In het plan van aanpak is opgenomen dat een kwaliteitscontrole op de onderzoeksresultaten van de onderdelen wordt uitgevoerd. Aangegeven is dat een zogeheten werkgroep Quality Assurance (toetsingscommissie) de juistheid heeft gecontroleerd van de aangeleverde informatie, waaronder de toets op onrechtmatig en oneigenlijk gebruik door de BZK-onderdelen.

De werkgroep bestond uit het projectteam, juristen van CZW en een collega van CIO-Rijk. De werkgroep diende daarbij als een onafhankelijke kwaliteitswaarborg ten opzichte van de BZK-onderdelen.

Aangegeven is dat de collega's van CZW de complexere dossiers toebedeeld hebben gekregen. Bij bijzonderheden is onderling overleg geweest. Voor de uitvoering van de toets was een format toetskader opgesteld. Gebleken is dat het toetskader uiteindelijk niet voor alle onderdelen is ingevuld. Uit vastleggingen blijkt wel dat de werkgroep kritische vragen heeft gesteld aan de onderdelen over de juistheid van de aangeleverde informatie. Ook zijn aandachtspunten van de werkgroep opgenomen in de monitoringslijst.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

Aanvullende waarborgen

Zowel voor een volledige accurate inventarisatie als voor de toetsing heeft het projectteam de volgende aanvullende waarborgen getroffen:

Uitgebreide informatieverstrekking voor de aanlevering van informatie en het uitvoeren van de toets

Zoals eerder beschreven heeft het projectteam voor de uitvraag een invulblad opgesteld. Het invulblad diende ervoor te zorgen dat onderdelen de benodigde informatie gestructureerd en op een uniforme wijze aanleveren. Hierin werden de BZK-onderdelen gevraagd aan te geven in welke processen verwerkingen plaatsvinden met afkomst-gerelateerde gegevens en met welke doeleinden. Daarnaast is gevraagd naar proportionaliteit en subsidiariteit. Ook werden de onderdelen een toelichting te geven of het proces nog nader (eigen) onderzoek vraagt en of de toetsing leidt tot vervolgacties.

Daarnaast heeft het projectteam zich ingezet voor een goede informatieverstrekking aan de onderdelen door bij alle contactpersonen na te gaan of de opdracht duidelijk was. Verder is blijkt dat er aandacht is geweest voor de uitvoering van Motie# 21 tijdens het BZK Privacy overleg.

Vanwege de afhankelijkheid van BZK-onderdelen is bij de aanpak ingezet op het creëren van urgentie

Om te zorgen voor voldoende urgentie heeft het projectteam de verantwoordelijkheid voor een volledige aanlevering van informatie belegd op het niveau van DG of directeur. Uit vastleggingen blijkt dat de CIO BZK functionarissen op het hoogste niveau heeft aangeschreven en daarbij het

commitment vanuit het management benadrukt. Daarnaast vraagt het invulblad om een expliciet akkoord van het verantwoordelijk management. Deze maatregel voorziet op het commitment van het verantwoordelijk management.

Voor vijf onderdelen zijn wij nagegaan of het invulblad door het management is afgetekend. Dit bleek voor alle onderdelen het geval te zijn.

Afstemming met de bewindspersonen leidde tot een herbevestiging

Het projectteam heeft tussentijds een concept rapport afgestemd gebaseerd op de tot dan toe opgehaalde resultaten. Dit concept is besproken met de bewindspersonen, waarna in augustus 2022 CIO BZK een verzoek om een herbevestiging heeft uitgestuurd richting alle verantwoordelijke DG's en directeuren. Hierin worden BZK-onderdelen onder andere verzocht een check uit te voeren op de volledigheid en accuraatheid van de eerder gedeelde resultaten. Meer specifiek wordt verzocht nog een controle uit te voeren op de subsidiariteit en proportionaliteit van de opgegeven verwerkingen. Hierbij is ook aandacht gevraagd voor de bredere definitie van afkomstgerelateerde indicatoren

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
- 1.1 [Aanleiding](#)
- 1.2 [Doelstelling](#)
- 1.3 [Afbakening](#)
- 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
- 2.1 [Bevindingen](#)
- 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
- 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
- 5.1 [Bevindingen](#)
- 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Beknopte analyse door de Functionaris Gegevensbescherming (FG)

Het projectteam BZK heeft de FG gevraagd mee te kijken naar de aangeleverde informatie door de BZK-onderdelen. De FG heeft in augustus 2022 op basis van een beknopte analyse een advies uitgebracht over privacy risico's gebaseerd op de eerste inventarisaties. De FG constateerde dat er geen sprake was van zwaarwegende privacy risico's. Aanvullend heeft de FG in oktober 2022 een advies uitgebracht over de uitkomsten van de inventarisatie en toetsing zoals ook opgenomen in het rapport van BZK aan de Kamer. Samenvattend concludeerde de FG dat er in het kader van de AVG geen bijzonderheden waren. De FG heeft nadrukkelijk geen inhoudelijke toets uitgevoerd op de volledigheid of juistheid van alle informatie zoals aangeleverd door de BZK-onderdelen.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

4. Waarborgen voor het rectificeren of wissen

In een kamerbrief van 10 november 2022 informeert de Minister van BZK over de uitkomsten van het onderzoek bij BZK. Samenvattend concludeert BZK dat er *“geen gebruik wordt gemaakt van risicomodellen en/of lijsten die tot keuzes en/of beslissingen leiden op grond van afkomstgerelateerde indicatoren”*. Ook zijn er geen verwerkingen aangetroffen *“waar sprake is van enige andere vorm van onderscheid makend handelen op basis van afkomstgerelateerde gegevens”*.

In lijn met voorgenoemde constatering heeft het projectteam aangegeven dat het proces van rectificeren of wissen verder niet in scope is van de opdracht van het projectteam BZK. Als reden is aangegeven dat 1) verwerkingen niet onrechtmatig of oneigenlijk waren, en 2) BZK-onderdelen zelf verantwoordelijk zijn voor het eventueel rectificeren of wissen van gegevens en het doorvoeren van verbeterpunten die uit de inventarisatie en toets naar voren zijn gekomen. Dat laatste was bij drie processen het geval, zoals ook gerapporteerd in de kamerbrief van 10 november 2022:

- Beheervoorziening burgerservicenummer
- Register Paspoortsignalering
- Inhuur van externe personen

Aangegeven is dat monitoring van deze verbeterpunten via het reguliere risicomanagement proces gebeurt, wat betekent dat de verantwoordelijkheid ligt bij het lijnmanagement. CIO BZK gebruikt onder meer het zogeheten I-overleg met de CIO's van de BZK-onderdelen om de opvolging van verbeteracties te kunnen volgen. In algemene zin geven wij als aandachtspunt mee om zicht te houden op de opvolging van de verbeteracties.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

5. Totstandkoming rapportage

In dit hoofdstuk behandelen we deelvraag 5 van het onderzoek: “*Hoe zijn de uitkomsten van de drie processtappen verwerkt in de rapportage?*”. Hierbij richten we ons op de volgende vier onderwerpen:

Totstandkoming en betrokken functionarissen

Consistentie van gehanteerde definities

Consistentie van bereik (betrokken onderdelen)

Navolgbaarheid van bevindingen

In dit hoofdstuk beschrijven we feitelijk hoe de rapportage over de uitvoering van Motie#21 – zoals deze is gedeeld met de Tweede Kamer – tot stand is gekomen.

Afsluitend geven we een aandachtspunten mee volgend uit onze analyse.

Inhoud

Samenvatting

- 1 [Inleiding](#)
- 1.1 [Aanleiding](#)
- 1.2 [Doelstelling](#)
- 1.3 [Afbakening](#)
- 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
- 2.1 [Bevindingen](#)
- 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
- 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
- 5.1 [Bevindingen](#)
- 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

5.1 Bevindingen totstandkoming rapportage

Totstandkoming rapportage en betrokkenheid BZK-onderdelen en relevante functionarissen

De totstandkoming van het rapport van BZK bestaat uit twee fases. De eerste fase verloopt vanaf de uitvraag tot en met een eerste versie van het concept rapport. De tweede fase begint vanaf de herbevestiging tot en met het definitieve rapport. In het onderstaande lichten we beide fases toe.

Fase 1: uitvraag - concept rapport

Het projectteam heeft een tekst geschreven gebaseerd op alle aangeleverde invulbladen van de BZK-onderdelen, waarbij de input van de onderdelen zo veel mogelijk één-op-één over te nemen. Aangegeven is dat de teksten ter afstemming zijn voorgelegd aan de betreffende BZK-onderdelen. Het eerste conceptrapport is door het projectteam ook voorgelegd aan de CIO BZK, de FG en betrokken collega's van CZW. De FG heeft in reactie op 4 juli 2022 een adviesnota opgesteld.

Op 14 juli 2022 heeft een overleg plaatsgevonden tussen de projectleider van BZK, de CIO BZK, de minister en de staatssecretaris van BZK. Uit deze afstemming volgde de wens om proportionaliteit en subsidiariteit toe te voegen als toetscriteria van afkomstgerelateerde verwerkingen in het rapport. Naar aanleiding van dit overleg is besloten het concept rapport nog niet definitief te maken en een herbevestiging uit te sturen naar alle BZK-onderdelen.

Fase 2: herbevestiging – definitief rapport

Eind augustus 2022 heeft CIO BZK een herbevestiging gestuurd naar alle verantwoordelijk directeuren van de verschillende BZK-onderdelen, waarin het conceptrapport als bijlage is opgenomen. Hierin vraagt CIO BZK onder andere om

akkoord te geven op de tekst van het betreffende BZK-onderdeel of voorstellen te doen tot aanvulling of wijziging.

Het projectteam heeft de voortgang bewaakt en aanvullingen en wijzigingen afgestemd met de betreffende BZK-onderdelen. Vervolgens is een definitief rapport tot stand gekomen. Uit het onderzoek blijkt dat voor vijf geselecteerde onderdelen de voorgenomen werkwijze is gevolgd.

Op 12 september heeft het projectteam CZW en de FG gevraagd om een review uit te voeren op een nieuwe versie van het conceptrapport. In reactie heeft de FG een tweede adviesnota opgesteld.

Op 31 oktober 2022 heeft CIO BZK een beslisnota gestuurd naar de minister en staatssecretaris van BZK met verzoek tot instemming van doorgeleiding van de kamerbrief BZK, het definitieve rapport van BZK.

Inhoud

Samenvatting

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Consistentie van gehanteerde definities

In hoofdstuk 2 zijn de definities zoals gehanteerd door BZK uiteengezet. De definities in de rapportage komen niet allen overeen met de definities zoals geformuleerd bij aanvang van de inventarisatie. Uit deze vergelijking volgen twee verschillen en betreffen een verbreding van de scope:

- De definitie van afkomstgerelateerde indicatoren in het rapport is uitgebreid met de indicatoren: land van herkomst, geboorteland ouders en woonland.
- De toets van de rechtvaardigheidsgrondslag is uitgebreid met de aspecten proportionaliteit en subsidiariteit.

Consistentie van het bereik

In hoofdstuk 2 wordt beschreven welke BZK onderdelen in scope zijn geweest bij de uitvoering van Motie#21. Niet alle BZK-onderdelen zoals benoemd in het plan van aanpak komen terug in het rapport, omdat BZK enkel heeft gerapporteerd over de onderdelen die afkomstgerelateerde indicatoren verwerken. Uit het onderzoek volgt wel dat alle genoemde onderdelen betrokken zijn geweest bij de inventarisatie en toetsing.

Navolgbaarheid van bevindingen

Het projectteam heeft een dossier bijgehouden tijdens de uitvoering van Motie#21. Daarnaast heeft het projectteam in het kader van dit onderzoek vastleggingen opgezocht en gedeeld met het onderzoeksteam ter onderbouwing van de procesgang van de totstandkoming van het rapport.

Verder was de monitoringslijst van het projectteam een belangrijke waarborg voor BZK. De monitoringslijst bevat een kolom waarin is bijgehouden of een onderdeel al dan niet afkomstgerelateerde gegevens verwerkt. Wij hebben een aansluiting kunnen maken tussen het rapport en de monitoringslijst.

Met behulp van de monitoringslijst en de documenten in het dossier kunnen wij de totstandkoming van het rapport procesmatig volgen.

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

5.2 Aandachtspunt totstandkoming rapportage

Uit het onderzoek volgt met betrekking tot de totstandkoming van de rapportage van BZK aan de Kamer één aandachtspunt.

Inconsistentie definitie afkomstgerelateerde gegevens

De definitie van afkomstgerelateerde gegevens in het rapport is meer concreet dan de bredere definitie die tussentijds is gecommuniceerd naar de BZK-onderdelen bij de herbevestiging. Hierdoor hadden betrokkenen mogelijk een ander beeld van de definitie dan opgenomen in het rapport.

Inhoud

Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

6. Lessons learned

In dit hoofdstuk komt deelvraag 6 aan de orde: "Wat zijn de *lessons learned* en eventuele verbetermogelijkheden bij de uitvoering van Motie#21?". De aangedragen punten door BZK beschrijven we hierna.

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Gevraagde capaciteit onderschat

Betrokkenen bij BZK gaven aan dat de benodigde capaciteit om uitvoering te geven aan Motie#21 is onderschat. Capaciteitsproblemen zijn door meerdere organisaties binnen het concern aangekaart. De uitvoerbaarheid en maakbaarheid van moties (en omgang met datavraagstukken) kan bewuster gezien worden.

Departementaal datamodel

Het projectteam geeft ter reflectie aan dat BZK idealiter over een BZK-breed datamodel zou moeten beschikken. Een dergelijk datamodel maakt zichtbaar hoe en waar het departement specifieke data verwerkt. Een datamodel vereist goede afspraken over onderhoud en beheer. Een alternatief is een volledig en bijgewerkt verwerkingsregister. Het voordeel van een datamodel is dat het gedetailleerder is dan een verwerkingenregister. Het geeft bijvoorbeeld meer inzicht in dubbele vastlegging van gegevens en kan helpen je automatisering efficiënter in te richten.

Bewustzijn afkomstgerelateerde verwerkingen vergroot

Het projectteam van BZK signaleert dat een groeiend bewustzijn over het verwerken van (afkomstgerelateerde) gegevens een positief neveneffect is van de uitvoering van Motie#21: medewerkers staan vaker stil bij de vraag of bepaalde gegevens echt verwerkt moeten worden. Het belang van privacy en het tegengaan discriminatie is meer op de agenda komen te staan bij BZK volgens het projectteam.

Inhoud

Samenvatting

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

7. Verantwoording onderzoek

Werkzaamheden

Als startpunt van het onderzoek hebben we een kick-off georganiseerd met het (voormalige) projectteam van BZK. Daarnaast hebben wij middels een prepared by client-lijst documenten opgevraagd bij het projectteam BZK. De documenten zijn geanalyseerd op de genoemde aspecten in dit rapport. Aanvullend zijn meerdere interviews geweest met betrokkenen bij de uitvoering van Motie#21 bij BZK, te weten:

- Het projectteam BZK
- Een jurist van CZW
- De Functionaris Gegevensbescherming

Van de interviews zijn verslagen gemaakt welke in het kader van wederhoor zijn teruggelegd. Verder hebben we vijf onderdelen geselecteerd om na te gaan of hetgeen in de interviews is aangegeven ook is terug te zien in dossierstukken van de onderdelen.

Alle overeengekomen werkzaamheden zoals opgenomen in de opdrachtbevestiging zijn uitgevoerd.

Afbakening en object van onderzoek

Dit (deel)onderzoek richtte zich op de uitvoering van Motie#21 door het ministerie van BZK.

Het object van onderzoek betrof de wijze waarop BZK de kwaliteit van de uitvoering van Motie#21 (inventarisatie, toets en de rectificatie of het wissen) en de rapportages van de uitkomsten naar de Kamer procesmatig hebben geborgd. Daarbij waren de sturings- en beheersingsmaatregelen die op met name departementaal niveau zijn getroffen relevant.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van het referentiekader zoals geformuleerd in de opdrachtbevestiging. De desbetreffende hoofdstukken zijn ingeleid met de relevante criteria uit dit referentiekader.

Gehanteerde standaard

Deze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaarden voor de Beroepsuitoefening van Internal Auditing. Dit onderzoek verschaft geen zekerheid in de vorm van een oordeel of conclusie, omdat het een onderzoekso opdracht betreft en geen controle-, beoordelings- of andere assurance-opdracht. Als hier wel sprake van was geweest, dan zouden we wellicht andere zaken hebben geconstateerd en gerapporteerd.

De opdracht is uitgevoerd conform de algemene uitgangspunten voor de uitoefening van de interne auditfunctie bij de rijkdienst. Daarbij hoort ook een stelsel van kwaliteitsborging. Een onderdeel daarvan is dat er een onafhankelijke kwaliteitstoetsing heeft plaatsgevonden op deze onderzoekso opdracht.

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Verspreiding rapport

De opdrachtgever (CIO Rijk) is eigenaar van dit rapport. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. Hoewel het rapport de context van het onderzoek zo goed mogelijk probeert te beschrijven, is het mogelijk dat iemand die de context niet (volledig) kent, de uitkomsten anders interpreteert dan bedoeld.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Voor openbaarmaking door het opdrachtgevende ministerie van door de ADR aan dit ministerie uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht van door de ADR uitgebrachte rapporten naar de Tweede Kamer.

Inhoud

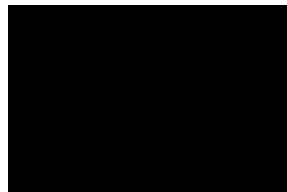
Samenvatting

- 1 Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 Aanpak
 - 2.1 Bevindingen
 - 2.2 Aandachtspunt
- 3 Waarborgen inventarisatie en toetsing
 - 3.1 Bevindingen
- 4 Waarborgen rectificeren of wissen
- 5 Totstandkoming rapportage
 - 5.1 Bevindingen
 - 5.2 Aandachtspunt
- 6 Lessons learned
- 7 Verantwoording onderzoek
- 8 Ondertekening
- 9 Bijlage: managementreactie

8. Ondertekening

Den Haag, 4 november 2024

Projectleider

Auditdienst Rijk

Inhoud

[Samenvatting](#)

- 1 [Inleiding](#)
 - 1.1 [Aanleiding](#)
 - 1.2 [Doelstelling](#)
 - 1.3 [Afbakening](#)
 - 1.4 [Leeswijzer](#)
- 2 [Aanpak](#)
 - 2.1 [Bevindingen](#)
 - 2.2 [Aandachtspunt](#)
- 3 [Waarborgen inventarisatie en toetsing](#)
 - 3.1 [Bevindingen](#)
- 4 [Waarborgen rectificeren of wissen](#)
- 5 [Totstandkoming rapportage](#)
 - 5.1 [Bevindingen](#)
 - 5.2 [Aandachtspunt](#)
- 6 [Lessons learned](#)
- 7 [Verantwoording onderzoek](#)
- 8 [Ondertekening](#)
- 9 [Bijlage: managementreactie](#)

Bijlage: managementreactie

Op de volgende pagina is de managementreactie van BZK op voorliggend deelrapport opgenomen.

> Retouradres

Audit dienst Rijk

t.a.v. [REDACTED]

**Mensen & Middelen,
Bestuursondersteuning**
MM-CIO en
Informatiemanagement
Cluster Beveiliging en privacy

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Contactpersoon

[REDACTED]
[REDACTED]

Datum 8 juli 2024
Betreft Managementreactie

Onze referentie

Uw referentie

Met interesse hebben wij kennisgenomen van het 'Onderzoeksrapport Uitvoering Motie#21 – Deelrapport Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties' met kenmerk **xxx**, dat op maandag 29 april 2024 is uitgebracht. In deze managementreactie gaan we in op het enige opgenomen aandachtspunt, de definitie van afkomstgerelateerde gegevens.

De definitie van afkomstgerelateerde gegevens is na de start van de inventarisatie uitgebreid. Met deze uitbreiding is de inventarisatie van afkomstgerelateerde gegevens voor de dienstonderdelen eenvoudiger gemaakt; er kwam door die uitbreiding minder ruimte voor misvattingen. Doordat de uitbreiding van de definitie breed is gecommuniceerd, is de geschetste kans dat BZK-onderdelen bij de inventarisatie uitgegaan zijn van de oorspronkelijke definitie gemitigeerd. Wij hechten er aan te vermelden dat deze kans op toepassing van de oorspronkelijke definitie ook niet is gebleken uit uw deelwaarnemingen.

Tot slot geeft de ADR aan de opvolging van de verbeteracties met betrekking tot drie processen te zullen gaan monitoren. De acties zijn inmiddels uitgevoerd. Hierover informeren wij de ADR via de reguliere kanalen.